

มาตรฐาน เกณฑ์ ตัวชี้วัด และกระบวนการคัดเลือกรางวัลสูงสุดระดับชาติ
สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

สารบัญ

หลักการและวัตถุประสงค์	๑
ระยะเวลาการดำเนินการและผู้รับผิดชอบแผนงาน	๒
กระบวนการคัดกรองและคัดเลือก ระดับเขตพื้นที่	๒
การดำเนินการคัดกรองในระดับภูมิภาค และคัดเลือกระดับประเทศ	๔
ขั้นตอนการดำเนินการคัดกรอง	๖
รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ	

ภาคผนวก

- เอกสารการคัดกรองรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ โดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ

เอกสารแบบฟอร์มการสมัคร

- แบบฟอร์มBP1_app ใบสมัครคัดกรองและคัดเลือก (สำหรับสถานศึกษาพอเพียงที่ส่งผลงาน)
- แบบฟอร์มBP1_screen แบบประเมินเพื่อคัดผลงานส่งส่วนกลาง (สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่)
- แบบฟอร์มBP1_checklist แบบตรวจสอบเอกสารการสมัคร (สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่)
- แบบฟอร์มBP1_cover ใบนำส่งผลงานสถานศึกษาพอเพียง (สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่)

รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ

หลักการและวัตถุประสงค์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า ๓๐ ปี ดังพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ที่ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน บนแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้มีความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุข โดยใช้หลักความพอประมาณ การมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นเป็นตอน อย่างถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการคิดและการกระทำ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับชีวิต ทุกภาคส่วนและทุกด้านของการพัฒนา เพื่อให้สังคมส่วนรวมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและยั่งยืน

มูลนิธิยุวสถิรคุณ โดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียง เป็นหน่วยงานภายใต้กำกับของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพอเพียง ให้สามารถเป็นแบบอย่างในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศซึ่งตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจตามหลักปรัชญาดังกล่าว จึงมีนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ให้เกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนาและองค์กรภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้สถานศึกษาทุกแห่ง ตระหนักในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จัดการศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะบ่มเพาะนักเรียนให้เป็นผู้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

การคัดกรองและคัดเลือกรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ จึงเกิดขึ้นเพื่อช่วยขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา และช่วยสนับสนุนให้เกิดการขยายผลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการให้โรงเรียนที่ได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้ว ๑๘,๖๙๙ แห่ง ทั่วประเทศ และมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียงและการจัดการศึกษาที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถนำผลงานมาเป็นแบบอย่างให้แก่สถานศึกษาพอเพียงอื่น ๆ รวมถึงชุมชนและสังคมในวงกว้างได้ ทำการส่งผลงานการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผู้เรียนนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และเพื่อยกระดับคุณภาพ ไม่ให้หยุดนิ่งหลังจากได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้ว

ดังนั้น ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ จึงมุ่งหวังที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้มีการพัฒนาคุณภาพ มีความเข้มแข็งและเกิดความยั่งยืนในการคงสภาพความเป็นสถานศึกษาพอเพียงต่อไป เพื่อเป็นแบบอย่างการนำผลงานไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนขยายผลสู่ชุมชนและสังคมได้อย่างยั่งยืน

ระยะเวลาการดำเนินการและผู้รับผิดชอบแผนงานคัดกรอง

รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

ระยะเวลา	รายละเอียด/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
เดือนกุมภาพันธ์	- ประชุมชี้แจง ขั้นตอนและวิธีการคัดกรองและคัดเลือก	สพฐ./ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
เดือนมีนาคม	- ประชาสัมพันธ์การรับสมัครและรายละเอียดการดำเนินงาน - ประกาศรับสมัครในแต่ละภูมิภาค	สำนักงานเขตพื้นที่ / ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
เดือนเมษายน - พฤษภาคม	- สถานศึกษาพอเพียงส่ง “เรื่องเล่าที่เป็นแบบอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและจัดการศึกษา”(เอกสาร และ CD) มายังหน่วยงานต้นสังกัดในแต่ละเขตพื้นที่ - สนง.เขตพื้นที่รวบรวมใบสมัครทั้งหมด และ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองระดับเขตพื้นที่ - คณะกรรมการคัดกรองระดับเขตพื้นที่ ดำเนินการคัดกรองผลงานเบื้องต้นให้เหลือไม่เกิน ๕ ผลงานต่อเขตพื้นที่ แล้วรวบรวมส่งศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มุนิธิยุวสถิรคุณ ทั้งนี้ ทุกผลงานต้องมีกรรมการลงนามรับรองตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งศูนย์สถานศึกษาพอเพียง ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙	คณะกรรมการคัดกรองของเขตพื้นที่ฯ ประกอบด้วย - ผอ.เขต หรือรอง ผอ. เขตฯ ที่รับมอบหมาย - ผู้รับผิดชอบขับเคลื่อน ปศพพ. ของเขตพื้นที่ - ผู้อำนวยการโรงเรียน ศร. หรือผู้แทน และ/หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีผลงาน BP ระดับประเทศ
เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	- กรรมการดำเนินการคัดกรองระดับภูมิภาคจากเอกสารและ VDO Clip ของสถานศึกษาพอเพียงที่คณะกรรมการคัดกรองระดับเขตพื้นที่รวบรวมส่งมา	คณะกรรมการคัดกรองระดับภูมิภาคที่แต่งตั้งโดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
เดือนสิงหาคม - กันยายน	-ลงพื้นที่โรงเรียนที่ผ่านการคัดกรองจากเอกสารและ VDO Clip เพื่อประเมินสภาพจริง ให้ได้ระดับภูมิภาค	คณะกรรมการที่แต่งตั้งจากศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
เดือนตุลาคม	จัดเวที “รวมพลังเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง” ขึ้นทั้ง ๔ ภูมิภาค เพื่อให้สถานศึกษาพอเพียงที่ผ่านการคัดกรองในรอบการลงพื้นที่ประเมินสภาพจริง ได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงานในรอบสุดท้ายให้ผ่านการคัดเลือกสู่ระดับประเทศ	คณะทำงานที่แต่งตั้งจากศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
เดือนพฤศจิกายน	ประกาศชื่อรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ	ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง

*เดือนพฤษภาคม(ของปีถัดไป) : มีพิธีมอบรางวัลรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “ลับให้คม บ่มให้ลึก” เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาพอเพียงดังกล่าว และศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปศพพ. ได้พัฒนาศักยภาพและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

กระบวนการคัดกรองและคัดเลือก รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ระดับเขตพื้นที่

๑. ผู้มีสิทธิส่งผลงาน

ประเภท ก. สถานศึกษาพอเพียง

- เป็นโรงเรียนที่ประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงก่อนปี ๒๕๕๙ ส่งได้ ๑ ผลงาน
- สำหรับสถานศึกษาพอเพียงที่เคยส่งผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศในระดับภูมิภาคแล้ว แต่ยังไม่ผ่านระดับประเทศสามารถส่งผลงานได้อีก

ประเภท ข. ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

- เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร และต้องการส่งผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ สามารถส่งผลงานโดยตรงที่ศูนย์

๒. รายละเอียดการส่งผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

- การคัดเลือกผลงานรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง จะรับพิจารณาเฉพาะผลงานของโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้ว โรงเรียนละ ๑ ผลงาน และเป็นโครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาแล้วอย่างน้อย ๒ ปี
- ผู้ทำผลงานต้องประกอบด้วย (๑) ผู้บริหารสถานศึกษา (๒) ครูแกนนำและ(๓) นักเรียนแกนนำที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบในสถานศึกษาพอเพียงติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะยังปฏิบัติภารกิจต่อเนื่องอีกอย่างน้อย ๑ ปี เพื่อรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานและรับการเชิดชูเกียรติในเวทีระดับประเทศได้
- สำหรับรางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ ต้องเป็นโครงการ/กิจกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง มีการปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และส่งผลงานเป็นโรงเรียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนทั้งโรงเรียน(Whole School Approach) โดยนำเสนอโครงการ/กิจกรรม ที่เห็นว่าผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศนั้นๆน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้จริง โดยต้องมีการดำเนินการครบถ้วนทั้ง ๓ มิติ ได้แก่
  - (๑) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือทีมฝ่ายบริหาร นำเสนอในส่วนของบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมข้างต้น ว่าใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และเกิดผลอย่างไร จากมุมมองผู้บริหาร
  - (๒) ครูแกนนำ บูรณาการโครงการ/กิจกรรมดังกล่าว ในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร และใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดกิจกรรมอย่างไร ที่ทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศข้างต้น
  - (๓) นักเรียนแกนนำ มีส่วนร่วมอย่างไร และได้รับผลอย่างไรบ้าง จากโครงการ/กิจกรรมที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศดังกล่าว

๓. การยื่นแบบขอคัดกรองผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

สถานศึกษาพอเพียงที่จะส่งผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ต้องจัดเตรียมเอกสาร ดังนี้

- ๑) ใบสมัครที่กรอกข้อมูลครบถ้วน ดาวน์โหลดได้จาก Website : <http://www.sufficiencyeconomy.org>
- ๒) ผลงานเอกสารประกอบการคัดกรอง การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน “โครงการ..... (ชื่อโครงการ/กิจกรรม) .....”ตามรูปแบบที่กำหนด ให้ครบทั้ง ๒ รูปแบบ ดังนี้
  - (๑) ผลงานที่เป็นเอกสาร ให้ใช้กระดาษ เอ ๔ จัดพิมพ์เรื่องเล่าผลงานมีความยาวมิติละ ๑ หน้า(มิติ : ผู้บริหาร/ครู/นักเรียน)และอธิบายบริบทของโรงเรียน ๑ หน้า พิมพ์ด้วยอักษร TH Sarabun PSK ขนาด ๑๖ แล้วใช้ใบสมัครของ ศสพ. ที่ใส่รายละเอียดครบถ้วน เป็นปกของชุดเอกสาร รวมส่งชุดละ ๕ หน้าต่อ ๑ ผลงาน
  - (๒) ผลงานที่เป็นวีดิทัศน์ ให้นำเสนอผลงาน “การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน” เป็นVDO Clip ๓ นาที โดยแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามข้อ ๑ เชิงประจักษ์ และแสดงให้เห็นถึง สภาพแวดล้อม/บริบท/ภูมิสังคมของการดำเนินกิจกรรม รวมถึงแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยถ่ายทำและบรรยายให้เห็นสภาพจริงของการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่ส่งผลงานเข้ามา อย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ การนำเสนอผลงานฯ จากการดำเนินการทั้ง ๓ มิติ – ผู้บริหาร ครู และ นักเรียน- ต้องอธิบายเชื่อมโยงกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ตามบริบทของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลที่เกิดขึ้นให้เข้าใจได้อย่างชัดเจน